

- BROŠURA br. 4

Inkorporiranje kompetencija o bolu i IASP nastavnih planova i programa u profesionalnu edukaciju

IASP nastavni planovi i programi preporučuju kurikulume za farmaciju, psihologiju, fizikalnu terapiju, radnu terapiju, sestrinstvo, medicinu, stomatologiju, socijalne radnike i interprofesionalnu edukaciju. Ovi kurikulumi pomažu uspostavljanju nastavnih kurseva iz akutnog, hroničnog i kancerskog bola za dodiplomske i posleiplomske nivoe. Nastavni planovi i programi obnovljeni su 2017. povodom Svetske godine izvrsnosti edukacije o bolu.

EFIC-ov kurikulum za Evropsku diplomu iz medicine bola (EDPM) (2016) podržava učenje kroz samo – usmereno učenje, kliničko iskustvo i druga edukaciona iskustva tokom treninga i uz pomoć EFIC-ovih škola bola i edukacionih inicijativa.

Severnoameričke kompetencije o bolu, koje je kreirao Fishman i sar. (2013) oslanjaju se na fundamentalne koncepte i kompleksnost bola; kako se bol posmatra i procenjuje; kolaborativne pristupe u terapiji; primenu kompetencija kroz životni vek u kontekstu različitih populacija i modele timskog zbrinjavanja. Vodeći principi ugrađeni su unutar svakog domena. Ove kompetencije mogu služiti kao osnova za razvoj, definisanje i revidiranje kurikuluma i kao izvor za kreiranje aktivnosti učenja kroz zdravstvene profesije dizajnirane za napredno efektivno zbrinjavanje bola.

Kako integrisati

- Mapa programskih sadržaja i kompetencija sa postojećim kurikulima da pomognu identifikaciji praznina ili oblasti za poboljšanje.

©Copyright 2018 Međunarodna asocijacija za proučavanje bola. Autorska prava zaštićena.

IASP spaja naučnike, kliničare, zdravstvene radnike, i kreatore polisa kako bi stimulisala i podržala studije o bolu, prenošenje stečenog znanja u svrhu postizanja boljih rezultata u oslobađanju od bola na globalnom nivou.

- Ohrabriti one koji razvijaju kurikulume u zdravstvenim naukama da evaluiraju tekući edukacioni sadržaj i prihvate i testiraju sadržaje planova i programa i kompetencije.
- Inkorporirati edukaciju i trening u učenje i aktivnosti studenata i za buduće profesionalno usavršavanje.
- Podsticati one koji izdaju lokalne i nacionalne licence, akreditacije, certifikacije, i vladina tela da razmotre inkorporaciju kompetencija o bolu kada ustanovljavaju standarde.

Metode učenja	Reference povezane sa edukacijom o bolu
<p>Učenje zasnovano na slučaju Upotreba realnih ili simuliranih priča koje uključuju probleme/simptome pacijenta. Studenti analiziraju i dolaze do rešenja problema individualno ili u malim grupama koristeći koncepte kursa i kliničku literaturu.</p>	<p>Schwartz LR, Fernandez R, Kouyoumjian SR, Jones KA, Compton S. A randomized comparison trial of case-based learning versus human patient simulation in medical student education. <i>Acad Emerg Med</i> 2007;14(2):130-7</p>
<p>Didaktičko Slajd prezentacija ili predavanje koje može uključiti sesije kratkih pitanja i odgovora.</p>	<p>McFadden P, Crim A. Comparison of the effectiveness of interactive didactic lecture versus online simulation-based CME programs directed at improving the diagnostic capabilities of primary care practitioners. <i>J Contin Educ Health Prof</i> 2016;36(1):32-7.</p>
<p>Učenje zasnovano na problemu Fokusirano iskustveno učenje koje je organizovano oko kliničkog problema. Grupi je prezentiran slučaj i set ciljeva, a učenje se sprovodi diskusijama, učeći jedni druge itd.</p>	<p>Shelley BM, Katzman JG, Comerici GD Jr, Duhigg DJ, Olivas C, Kalishman S, Monette R, Britt M, Flatow-Trujillo L, Arora S. ECHO pain curriculum: balancing mandated continuing education with the needs of rural health care practitioners. <i>J Contin Educ Health Prof</i> 2017; Aug 16. doi: 10.1097/CEH.000000000000165. [Epub ahead of print]</p>
	<p>Hunter J, Dao T, Promislow S, McNaughton N, White S, Shobbrook C, Jeffs L, Mauch K, Leegaard M, Beattie W, Schreiber M, Silver I. The Postoperative Pain Assessment Skills pilot trial. <i>Pain Res Manag</i> 2011;16(6):433-9.</p>
<p>Timsko učenje (“flipped classroom”) Nastavnik-usmeren metod podrazumeva male grupe aktivnih participanata unutar i izvan učionice (pripremajući diskusije). Ovo</p>	<p>Della Ratta CB. Flipping the classroom with team-based learning in undergraduate nursing education. <i>Nurse Educ</i> 2015;40(2):71-4.</p>

doprinosi aplikaciji činjenica u praksu.	Martinelli SM, Chen F, DiLorenzo AN, Mayer DC, Fairbanks S, Moran K, Ku C, Mitchell JD, Bowe EA, Royal KD, Hendrickse A, VanDyke K, Trawicki MC, Rankin D, Guldán GJ, Hand W, Gallagher C, Jacob Z, Zvara DA, McEvoy MD, Schell RM. Results of a Flipped Classroom Teaching Approach in Anesthesiology Residents. J Grad Med Educ. 2017; 9(4):485-490.
Aktivnosti interprofesionalnog učenja Kombinacije gore pomenutih aktivnosti učenja mogu biti inkorporirane u interprofesionalno grupno rešavanje problema i učenje.	Carr E, Watt-Watson J. Interprofessional pain education: definitions, exemplars and future directions. Br J Pain 2012;6(20):59-65.
Klinička iskustva Posmatranje i praksa u hospitalnom i ambulantnom zdravstvenom zbrinjavanju.	Goldberg GR, Filatto P, Karani R. Effect of 1-week clinical rotation in palliative medicine on medical school graduates' knowledge of and preparedness in caring for seriously ill patients. J Am Geriatr Soc 2011;59(9):1724-9.
Drugo: Literaturni pregled Kritički pregled literature zasnovane na dokazima da doprinese najboljoj praksi u zbrinjavanju bola.	Literaturni pregled Guerriero F, Bolier R, Van Cleave JH, Reid MC. Pharmacological approaches for the management of persistent pain in older adults: what nurses need to know. J Gerontol Nurs 2016;42(12):49-57.

<p>Video edukacija Video zasnovani trening moduli za kliničku informaciju i/ili veštine</p> <p>Online Moduli Moduli za učenje uključuju metode mešovito učenja (video, materijali zasnovani na slučajevima, slajd prezentacije, diskusije zasnovane na dokazima itd.)</p> <p>Participiranje u grupnoj terapiji bola Participiranje u već-osnovanim terapijskim grupama da bi se saznala iskustva pacijenata i osoblja i tada diskutovale specifične teme sa osobljem.</p>	<p>Video edukacija Bjorn A, Pudas-Tahka SM, Salanterä S, Axelin A. Video education for critical care nurses to assess pain with a behavioral pain assessment tool: a descriptive comparative study. <i>Intensive Crit Care Nurs</i> 2017; Apr 18. pii: S0964-3397(17)30070-8. doi: 10.1016/j.iccn.2017.02.010. [Epub ahead of print]</p> <p>Online trening Richmond H, Hall AM, Hansen Z, Williamson E, Davies D, Lamb SE. Using mixed methods evaluation to assess the feasibility of online clinical training in evidence based interventions: a case study of cognitive behavioral treatment for low back pain. <i>BMC Med Educ</i> 2016;16(163): DOI 10.1186/s12909-016-0683-4</p> <p>Weiner DK, Morone NE, Spallek H, Karp JF, Schneider M, Washburn C, Dziabiak MP, Hennon JG, Elnicki DM. E-learning module on chronic low back pain in older adults: evidence of effect on medical student objective structured clinical examination performance. <i>J Am Geriatr Soc.</i> 2014; 62(6):1161-7.</p> <p>Huestis SE, Kao G, Dunn A, Hilliard AT, Yoon IA, Golianu B, Bhandari RP. Multi-Family Pediatric Pain Group Therapy: Capturing Acceptance and Cultivating Change. <i>Children (Basel).</i> 2017; 7;4(12): E106</p>
--	---

IZVORI

IASP Curricula Outlines

European Federation of International Chapters (EFIC) Curriculum for Pain Medicine

U.S. National Institute of Health (NIH) Centers of Excellence in Pain Education Case-Based Modules

©Copyright 2018 Međunarodna asocijacija za proučavanje bola. Autorska prava zaštićena.

IASP spaja naučnike, kliničare, zdravstvene radnike, i kreatore politika kako bi stimulisala i podržala studije o bolu, prenošenje stečenog znanja u svrhu postizanja boljih rezultata u oslobađanju od bola na globalnom nivou.

LITERATURA

1. Arwood E, Rowe JM, Singh NS, Carr DB, Herr KA, Chou R. Implementing a paradigm shift: incorporating pain management competencies into pre-licensure curricula. *Pain Med* 2015;16(2):291-300.
2. Briggs EV, Carr EC, Whittaker MS. Survey of undergraduate pain curricula for healthcare professionals in the United Kingdom. *Eur J Pain* 2011;15(8):789-95.
3. Doorenbos AZ, Gordon DB, Tauben D, Palisoc J, Drangsholt M, Lindhorst T, Sanielson J, Spector J, Ballweg R, Vorvick L, Loeser JD. A blueprint of pain curriculum across prelicensure health sciences programs: one NIH Pain Consortium Center of Excellence in Pain Education (CoEPE) experience. *J Pain* 2013;14(12):1533-8.
4. Eachempatil P, Kiran Kumar KS, Sumanth KN. Blended learning for reinforcing dental pharmacology in the clinical years: A qualitative analysis. *Indian J Pharmacol* 2016;48(Suppl 1):S25-S28.
5. Fishman SM, Young HM, Arwood E, Chou R, Herr K, Murinson BB, Watt-Watson J, Carr DB, Gordon DB, Stevens BJ, Bakerjian D, Ballantyne JC, Courtenay M, Djukic M, Koebner IJ, Mongoven JM, Paice JA, Prasad R, Singh N, Sluka KA, St Marie B, Strassels SA. *Pain Med* 2013;14(7):971-81.
6. Herr K, St. Marie B, Gordon DB, Paice JA, Watt-Watson J, Stevens BJ, Bakerjian D, Young HM. An interprofessional consensus of core competencies for prelicensure education in pain management: curriculum application in nursing. *Journal of Nursing Education* 2015;54(6):317-27.
7. Hoeger Bement MK, St Marie BJ, Nordstrom TM, Christensen N, Mongoven JM, Koebner IJ, Fishman SM, Sluka KA. An interprofessional consensus of core competencies for prelicensure education in pain management: curriculum application for physical therapy. *Phys Ther* 2014;94(4):451-65.
8. Hunter J, Watt-Watson J, McGillion M, Raman-Wilms L, Cockburn L, Lax L, Stinson J, Cameron A, Dao T, Pennefather P, Schreiber M, Librach L, Kavanagh T, Gordon a, Cullen N, Mock D, Salter M. An interfaculty pain curriculum: lessons learned from six years' experience. *Pain* 2008;15(140):74-86.
9. Martinelli SM, Chen F, DiLorenzo AN, Mayer DC, Fairbanks S, Moran K, Ku C, Mitchell JD, Bowe EA, Royal KD, Hendrickse A, VanDyke K, Trawicki MC, Rankin D, Guldán GJ, Hand W, Gallagher C, Jacob Z, Zvara DA, McEvoy MD, Schell RM. Results of a Flipped Classroom Teaching Approach in Anesthesiology Residents. *J Grad Med Educ.* 2017; 9(4):485-490.
10. Murinson BB, Nenorta E, Sam Mayer R, Mezei L, Kozachik S, Nesbit S, Haythornthwaite JA, Campbell JN. A new program in pain medicine for medical students: integrating core curriculum knowledge with emotional and reflective development. *Pain Medicine* 2011;12(2):186-95.
11. Smith CD. A curriculum to address family medicine residents' skills in treating patients with chronic pain. *Int J Psychiatry Med* 2014;47(4):327-36.
12. Watt-Watson J, McGillion M, Hunter J, Choiniere M, Clark AJ, Dewar A, Johnston C, Lynch M, Morely-Forster P, Moulin D, Thie N, von Baeyer CL, Webber K. A survey of prelicensure pain curricula in health science faculties in Canadian universities. *Pain Res Manag* 2009;14(6):439-44.
13. Watt-Watson J, Lax L, Davies R, Langlois S, Oskarsson J, Raman-Wilms L. The pain interprofessional curriculum design model. *Pain Med* 2017;18(6):1040-1048.
14. Weiner DK, Morone NE, Spallek H, Karp JF, Schneider M, Washburn C, Dziabiak MP, Hennon JG, Elnicki DM. E-learning module on chronic low back pain in older adults: evidence of effect on medical student objective structured clinical examination performance. *J Am Geriatr Soc.* 2014; 62(6):1161-7.

AUTORI

©Copyright 2018 Međunarodna asocijacija za proučavanje bola. Autorska prava zaštićena.

IASP spaja naučnike, kliničare, zdravstvene radnike, i kreatore polisa kako bi stimulisala i podržala studije o bolu, prenošenje stečenog znanja u svrhu postizanja boljih rezultata u oslobađanju od bola na globalnom nivou.

Deb Gordon, RN, DNP, FAAN
Anesthesiology & Pain Medicine
Co-Director Harborview Integrated Pain Care Program
University of Washington
Seattle, Wash., USA

Antje M. Barreveld, MD
Assistant Professor of Anesthesiology
Tufts University School of Medicine
Co-Principal Investigator, HSDM-BWH NIH Pain Consortium Center of Excellence in Pain Education
Medical Director, Pain Management Center
Director, Substance Use Services (SUS)
Anesthesiologist, Commonwealth Anesthesia Associates (CAA)
Newton-Wellesley Hospital
Newton, Mass., USA

RECENZENTI

Abrahão Fontes Baptista, PT, PhD
Center for Mathematics, Computation and Cognition, UFABC
Universidade Federal da Bahia
São Paulo, Brazil

Cynthia Goh, MBBS, PhD, FChPM, FRCP
Associate Professor, Lien Center for Palliative Care
Duke-NUS Graduate Medical School Singapore Senior Consultant & Head, Department of Palliative Medicine
National Cancer Center Singapore Clinical Associate Professor, National University of Singapore
Singapore

Prevod Prof.dr Miroslava Pjević

©Copyright 2018 Međunarodna asocijacija za proučavanje bola. Autorska prava zaštićena.

IASP spaja naučnike, kliničare, zdravstvene radnike, i kreatore polisa kako bi stimulisala i podržala studije o bolu, prenošenje stečenog znanja u svrhu postizanja boljih rezultata u oslobađanju od bola na globalnom nivou.

O Međunarodnoj asocijaciji za proučavanje bola (IASP)®

IASP je vodeći profesionalni forum za naučna, praktična, i edukativna polja u studijama bola. [Članstvo je otvoreno za sve profesionalce](#) koji se bave istraživanjem, dijagnostikom, ili lečenjem bola. IASP ima više od 7,000 članova iz 133 zemlje, 90 nacionalnih organizacija, i 20 Specijalnih interesnih grupa.

Planirajte da se pridružite Vašim kolegama na [17. Svetskom kongresu o bolu](#) 12-16.9.2018. u Bostonu, Massachusetts, USA.

U okviru kampanje "Global Year for Excellence in Pain Education" IASP nudi devet dokumenata koji pokrivaju specifične teme u edukaciji bola. Ovi dokumenti su prevedeni na više jezika i mogu se preuzeti besplatno. Posetite www.iasp-pain.org/globalyear za više informacija.

©Copyright 2018 Međunarodna asocijacija za proučavanje bola. Autorska prava zaštićena.

IASP spaja naučnike, kliničare, zdravstvene radnike, i kreatore polisa kako bi stimulisala i podržala studije o bolu, prenošenje stečenog znanja u svrhu postizanja boljih rezultata u oslobađanju od bola na globalnom nivou.